

Laenude jääkide aruanne

1. Aruande valdkond

Aruandes esitatakse hoiu-laenuühistu bilansis varakirjetel kajastatavate riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtjate, muude mittefinantsettevõtjate, kodumajapidamisi teenindavate kasumitaotluseta institutsioonide ja kodumajapidamiste laenude jäägid, võlgnetavate laenumaksete ning allahindluste summad aruandeperioodi lõpus.

2. Andmete summeerimine

Ühe reana näidatakse nende laenude jääkide, võlgnetavate laenumaksete ja allahindluste summa, mille identifikaatorid langevad kokku.

3. Aruanderea struktuur

- 1) laenu liik
- 2) klient
- 3) majandussektor
- 4) tähtaeg
- 5) järelejäänud tähtaeg
- 6) laenu tagatis
- 7) laenu jääk
- 8) laenu aastaintressimäär
- 9) intressimaksete sagedus
- 10) intressimäära tüüp
- 11) intressimäära järgmise ülevaatamiseni järelejäänud periood
- 12) laenu tagasimaksmise tähtajast möödunud periood
- 13) võlgnetav laenumakse
- 14) allahindlus
- 15) laenu klass
- 16) laenude arv

1) Laenu liigi identifikaatorid

Eluasemelaen	1
Kinnisvaralaen	2
Arvelduskrediit	3
Muu uuenev krediit	4
Sõiduki liising	5
Vara ost järelmaksuga	6
Muu tarbimislaen	7
Muu laen	8

Kui väljastatud laen on antud kodumajapidamisele elamukinnisvara ostmiseks, ehitamiseks või renoveerimiseks, märgitakse laenu liigi identifikaatoriks 1 „eluasemelaen“. Kui väljastatud laen on antud mittefinantsettevõtjale kinnisvara soetamiseks ja arendamiseks, märgitakse laenu liigi identifikaatoriks 2 „kinnisvaralaen“. Kui väljastatud laenu summat kliendile otse kättesaadavaks ei tehta ja laenu eesmärk on sõiduki ostu finantseerimine liisinglepingu alusel, märgitakse

laenu liigi identifikaatoriks 5 „sõiduki liising“. Kui antava laenu summat kliendile otse kättesaadavaks ei tehta ja laenu eesmärk on vara soetuse finantseerimine järelmaksuga, märgitakse laenu liigi identifikaatoriks 6 „vara ost järelmaksuga“. Kui laen on antud peamiselt isikliku tarbimise otstarbel kaupade ja teenuste ostuks ning tegemist ei ole laenu liigiga 3 „arvelduskrediit“, 4 „muu uuenev krediit“, 5 „sõiduki liising“ või 6 „vara ost järelmaksuga“, siis märgitakse laenu liigiks 7 „muu tarbimislaen“. Identifikaator 8 „muu laen“ on laen, mis ei kuulu ühegi teise laenu liigi alla – näiteks laen, mis on antud äritegevuseks.

2) Kliendi identifikaatorid

Riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtja	7
Muu mittefinantsettevõtja	8
Kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon	9
Kodumajapidamine	10

3) Majandussektori identifikaatorid

Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	A
Mäetööstus	B
Töötlev tööstus	C
Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	D
Veevarustus; kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	E
Ehitus	F
Hulgi- ja jaekaubandus	G
Veondus ja laondus	H
Majutus ja toitlustus	I
Kirjastamine, ringhääling ning sisu tootmine ja levitamine	J
Elektroonilise side teenus, programmeerimine, konsultatsioonid, andmetöötlustaristu ja muu infoalane tegevus	K
Finants- ja kindlustustegevus	L
Kinnisvaraalane tegevus	M
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	N
Haldus- ja abitegevused	O
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	P
Haridus	Q
Tervishoid ja sotsiaaltoetused	R
Kunst, sport ja vaba aeg	S
Muud teenindavad tegevused	T
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus ning kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine	U
Eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	V
Määramata	X

Laen klassifitseeritakse kliendi põhitegevusala, mitte konkreetse laenuprojekti järgi. Identifikaatorit 0 „kodumajapidamine (v.a FIE)“ kasutatakse ainult juhul, kui laen on antud kodumajapidamisele ning tegemist ei ole füüsilisest isikust ettevõtjale (FIE) antud ettevõtjulaenu. FIE-le antud ettevõtjulaenu majandussektor märgitakse FIE põhitegevusala järgi.

4) Tähtaja identifikaatorid

Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
Üle 5 aasta	25

Tähtaja identifikaator peab näitama lepingu kogu kehtivuse ajavahemikku alates hoiu-laenuühistu nõude tekkimisest kuni selle lõpliku tagasimaksmiseni, võttes arvesse sellesse tehtavaid muudatusi. Seega määratakse laenu tähtaja identifikaator lähtuvalt arvelduskuupäeva ja lepingulise lõppkuupäeva vahest. Kui laenusumma makstakse välja osade kaupa, siis on arvelduskuupäevaks lepingu raames tehtud esimese väljamakse kuupäev. Kui laenulepingu muudatuste tõttu muutub laenu lepinguline lõppkuupäev, siis määratakse tähtajavahemik algse lepingu esimese arvelduskuupäeva ja muudetud lepingu lõppkuupäeva vahe alusel. Laenulepingute puhul, mille hoiu-laenuühistu on üles öelnud, märgitakse tähtajaks laenu tähtaeg, mis kehtis enne laenulepingu ülesütlemise otsuse vastuvõtmist. Leping, mis algab ja lõpeb erinevate aastate samal kuupäeval, tuleb klassifitseerida lühemasse tähtajavahemikku. Näiteks leping, mis algab 1. aprillil 2022 ja lõpeb 1. aprillil 2023, tuleb klassifitseerida üheaastase tähtajaga laenuna tähtajavahemikku 31 „kuni 1 aasta“.

5) Järelejäänud tähtaja identifikaatorid

Tähtajata	1
Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
Üle 2 aasta	32

Identifikaator määratakse aruandeperioodi lõpust laenu lepingulise lõppkuupäevani järele jäänud ajavahemiku alusel ning seda ka siis, kui laenusumma makstakse välja osade kaupa.

Kui laenu lõppkuupäev on möödunud, siis märgitakse järelejäänud tähtaja identifikaatoriks 1 „tähtajata“.

6) Laenu tagatise identifikaatorid

Hüpoteegiga tagatud	1
Muu tagatis	2
Tagatiseta	9

Siin näidatakse laenu tagatis. Hüpoteegiga tagatud laenude puhul määratakse tagatiseks alati hüpoteek, sõltumata selle kvaliteedist ja muude tagatiste olemasolust. Laen on tagatiseta, kui sellel puudub igasugune tagatis.

7) Laenu jääk

Siin näidatakse identifikaatoritele vastava laenu jääk lepingulises väärtuses (st arvestamata sisemise intressimäära mõju) aruandeperioodi lõpus ilma tekkepõhise intressita. Jääk näidatakse brutopõhimõttel (st ilma allahindluseta).

8) Laenu aastaintressimäär

Siin näidatakse aruandekuupäeval kehtinud lepinguline aastaintressimäär. Intressimäär näidatakse aasta baasil. Kui laenu tagasimaksmine toimub osade kaupa, näidatakse aastaintressimäär laenujäägilt (ka siis, kui lepingus on ette nähtud intressimäär laenu algsummalt).

Laenu aastaintressimääraks märgitakse 0 (null), kui hoiu-laenuühistu on aruandereal näidatud laenu üles öelnud.

9) Intressimaksete sageduse identifikaatorid

Kuine	1
Kvartaalne	2
Kord poolaastas	3
Kord aastas	4

Siin näidatakse laenulepingus fikseeritud intressimaksete sagedus. Sageduse identifikaator 1 „kuine“ tähendab intressimakseid 12 korda aastas, 2 „kvartaalne“ neli korda aastas, 3 „kord poolaastas“ kaks korda aastas ja 4 „kord aastas“ üks kord aastas. Kui intressimaksed toimuvad muu sagedusega, märgitakse sellele ligilähedaseim identifikaator.

Kui laenu lepinguline tähtaeg on lühem kui üks aasta, tuleb intressimaksed viia aasta baasile. Näiteks laenu puhul, mille tähtaeg on kuus kuud ning intressimakseid tehakse laenuperioodi jooksul üks kord, tuleb märkida intressimaksete identifikaatoriks 3 „kord poolaastas“. Kui intressimakseid tehakse sama laenu puhul kuus korda ehk iga kuu, tuleb märkida intressimaksete identifikaatoriks 1 „kuine“.

10) Intressimäära tüübi identifikaatorid

Fikseeritud	1
Ujuv	2

Intressimäära tüüp on 1 „fikseeritud“, kui intressimäär lepitakse kokku laenulepingu sõlmimisel ning seda saab muuta vaid lepingutingimusi muutes. Ülejäänud juhtudel, muu hulgas siis, kui laen on esialgu fikseeritud intressimääraga, kuid teatud aja möödudes muutub see ujuvaks (või vastupidi), märgitakse intressimäära tüübiks 2 „ujuv“.

11) Intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud perioodi identifikaatorid

Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
Üle 2 aasta	32

Siin näidatakse aruandereal näidatud laenu puhul ajavahemikku aruandeperioodist kuni laenu intressimäära järgmise ülevaatamise tähtajani.

Näiteks kui laenulepingu sõlmimisel lepitakse kokku, et intressimäär vaadatakse üle iga kuue kuu tagant ja viimati muudeti intressimäär eelmisel kuul, on intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud periood viis kuud ehk järgmine kord vaadatakse selle laenu intressimäär üle viie kuu pärast.

Fikseeritud ja ujuva intressimäära kombinatsiooni kasutamisel on intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud periood ajavahemik aruandeperioodist kuni intressimäära ujuvaks muutumise kuupäevani.

Ujuva intressimäära kasutamisel näidatakse intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud perioodina ajavahemik aruandeperioodist kuni intressimäära järgmise võimaliku ülevaatamise kuupäevani.

Intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud perioodi identifikaatoriks märgitakse 0 „määramata“ kõigi fikseeritud intressimääraga laenude ja nende ujuva intressimääraga laenude puhul, mille lepinguline lõppkuupäev on möödunud või mille hoiu-laenuühistu on ühepoolset lõpetanud.

12) Laenu tagasimaksmise tähtajast möödunud perioodi identifikaatorid

Tähtaeg ei ole saabunud	1
Tähtajast möödunud kuni 10 päeva	5
Tähtajast möödunud 11–30 päeva	6
Tähtajast möödunud 31–60 päeva	3
Tähtajast möödunud 61–90 päeva	7
Tähtajast möödunud üle 90 päeva	8

Siin näidatakse laenu tagasimaksmise tähtajast möödunud periood, kui laenu osamakse, intress või teenustasu ei ole tasutud tähtaegselt. Laenu tagasimakse tähtajast möödunud perioodi leidmiseks algab arvestus esimesel päeval pärast maksetähtpäeva. Kui võlgnetavatel laenu osamaksetel, intressi või teenustasu summal on tagasimaksmise tähtajast möödunud erinevad perioodid, siis näidatakse nendest pikim. Perioodi määratlemisel võetakse arvesse ka võlgnetava laenu see osa, mille hoiu-laenuühistu on lootusetuks hinnanud ja bilansist maha kandnud ning mille üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Laenu tagasimaksmise tähtajast möödunud perioodi identifikaatorit 1 „tähtaeg ei ole saabunud“ kasutatakse siis, kui laenul puuduvad tähtajaks tasumata teenustasu-, intressi- või osamaksed.

13) Võlgnetav laenumakse

Kui aruandereal näidatav laen on tähtajaks tasumata, näidatakse siin laenu osamaksete ja intressimaksete summa, mis on aruandeperioodi lõpus tähtajaks tasumata. Võlgnetav laenumakse näidatakse brutopõhimõttel (st ilma allahindluseta).

14) Allahindlus

Siin näidatakse aruanderea seitsmendas veerus „laenu jääk“ näidatud laenu väärtuse langusest tulenev allahindlus. Kui hoiu-laenuühistu lähtub oma finantsarvestuse ja -aruandluse korraldamisel Eesti finantsaruandluse standardist, näidatakse siin ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindluse summa, mille võrra on vähendatud aruandereal näidatud laenu väärtust. Kui hoiu-laenuühistu lähtub oma finantsarvestuse ja -aruandluse korraldamisel rahvusvahelise finantsaruandluse standardist IFRS, näidatakse siin eeldatava krediidikahju summa, mille võrra on vähendatud aruandereal näidatud laenu väärtust.

15) Laenuklassi identifikaatorid

Korras laen	1
Probleemne laen	2

Probleemse laenu all näidatakse:

- laenud, mille puhul hoiu-laenuühistu leiab, et võlgnik tõenäoliselt ei tasu tema vastu olevaid nõudeid täielikult, kui hoiu-laenuühistu ei rakendaks selliseid meetmeid kui tagatise realiseerimine;
- laenud, kus võlgnik on jätnud tema vastu oleva laenu nõude üle 90 päeva tasumata;
- restruktureeritud laenud, kus pärast restruktureerimist kohaldatav intressimäär on turutingimustest soodsam. Laenu restruktureerimise all mõistetakse hoiu-laenuühistu poolset järeleandmist võlgnikule, kellel on või võib tõenäoliselt tekkida raskusi oma finantskohustuste täitmisel. Nende raskuste ärahoidmiseks muudab hoiu-laenuühistu laenu tingimusi soodsamaks või refinantseerib laenu kas osaliselt või täielikult. Kui laenu restruktureerimise meetmete rakendamisest on möödunud vähemalt aasta ja sel ajal ei ole tekkinud tähtajaks tasumata summasid ning hoiu-laenuühistu on veendunud, et laen makstakse tõenäoliselt täielikult ja õigel ajal tagasi, võib laenu liigitada ümber „korras laenude“ alla.

16) Laenude arv

Siin näidatakse laenulepingute arv, mis on summeeritud aruanderea seitsmendas veerus „laenu jääk“. Laenude arv näidatakse tükides.